

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 26.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 14 NOVEMBER, 1918.

No. 46

Världskriget är slut

Ett för Tyskland synnerligen förödmjukande vapenstillstånd ingås mellan general Foch och tyska delegater

Tyska submarinflottan skall överlämnas till de allierade

ALLA OMRÅDEN VÄSTER OM RHEN SKOLA UTRYMMAS AV TYSKA TRUPPER OCH BESÄTTAS AV DE ALLIERADE

Krigsoperationerna upphörde i måndags kl. 6 f. m.

Stora allierade framgångar in i det sista

När tidningen går i press meddelas från Washington, att en del ändringar gjorts i villkoren för vapenvila. Dessa ändringar gjordes tydligen, innan fördraget undertecknades, och torde åtminstone delvis varit resultatet av den diskussion, som ägde rum mellan general Foch och de tyska delegaterna i måndags morn.

Den viktigaste förändringen är, att Tyskland skall överlämna hela sin submarinflotta till de allierade inom fjorton dagar, istället för 50,000 järnvägsvagnar, som skulle överlämnas i utrymt område, har antalet ökat till 150,000. Antalet maskingevär, som skulle överlämnas till de allierade, har reducerats från 30,000 till 25,000. Tyska trupper i Ostafrika tillåtas utrymna istället för att giva sig. Särskilda anstalter har vidtagits för födoämnes-situationen i Tyskland och utlämnande av tyska krigsfångar vid fredsultet. Öckuprat land på ryst område skall icke utrymmas av tyskarna, förrän de allierade anse, att den inre situationen tillåter en dylik utrymning. En kommission för vapenvila skall tillsättas under de allierades kontroll. Tyskarna få emellertid tillträde till denna kommission.

katerna meddelade på franska, att den tyska regeringen av president Wilson fått meddelande, att general Foch auktoriserats att giva tyskarna de allierades villkor för vapenvila. General Foch uppläste därefter med hög röst villkoren, och det syntes på delegaterna, att de fingo klart för sig, att Tysklands storhetstid nu var förgån. Sedan de gjort en del anmärkningar, anhöll hr Erzberger om omedelbart, temporärt stillstånd, vilket general Foch genast nekade. Han gav tyskarna 72 timmar att acceptera eller tillbakavisa vapenstillståndet. Senast kl. 6 på måndagsmorgon den 11 nov. skulle de ha svarat.

En tysk kurir, kapten Heideff, sändes genast till det tyska huvudkvarteret i Spa. Tidigt i måndags morn återkom kuriren från Spa. Han hade blivit förtrodd på vägen på grund av de förstörda vägarna. De tyska delegaterna mottogs åter av general Foch, och efter en längre diskussion undertecknades vapenstillståndet. Det uppgives, att general Winterfeldt grat, då han skrev sitt namn.

Wilson tillkännagiver villkoren i måndags eftermiddag kl. 1 upp läste president Wilson inför kongressen vapenstillståndsvillkoren med Tyskland.

Villkoren för vapenstillstånd äro helt enkelt förödmjukande för Tyskland och omöjliga dess eventuella avsikter att åter börja striden. Bland villkoren för flotta märkes uppgivande till de allierade av 160 tyska submariner, 50 destroyers, 6 slagkryssare, 10 slagskepp, 8 lätt kryssare och andra fartyg.

Bland de finansiella villkoren märks återställande för skada, som gjorts av de tyska arméerna, återbetalande av kontanter, som tagits från nationalbanken i Belgien, och återlämnande av guld, som tagits från Ryssland och Rumänien.

Förråd av födoämnen av alla slag för den civila befolkningen, kreatur etc. skola lämnas i industriella etableringar och skola icke på något sätt förflyttas. Vagnar och kommunikationsmaterial av alla slag, järnvägar, båtar, landsvägar, broar, telegraf och telefon skola icke heller röras.

Landet väster om Rhén skall utrymmas och styras av de civila myndigheterna under kontroll av de allierade.

digheterna under kontroll av de allierade. En massa krigsmaterial skall även överlämnas till de allierade. Alla besatta länder skola naturligen genast utrymmas av tyskarna.

Tyskland måste även uppgiva fredsultaten i Bukarest och Brest-Litovsk. Alla tyska trupper i de tyska kolonierna måste giva sig till de allierade.

Blockaden på Tyskland kommer att uppehållas. De allierade skola underätta de neutrala, speciellt Sverige, Norge och Danmark, att alla handelsrestriktioner för dem blivt annullerade.

Vapenstillståndet varar 30 dagar, men kan förnyas. Om någon av parterna vill bryta vapenstillståndet, måste han giva 48 timmars notis.

Presidenten gjorde några anmärkningar till dessa villkor. Han sade, att de allierade komma att söka se till att det tyska folket icke kommer att svälta, ty hunger alstrar endast anarki.

Tyskland vill ha fredskonferens genast. Enligt telegram från London i tisdags har Tyskland hos president Wilson anhöllt, att fredsunderhandlingarna genast börja, emedan fargen för hungersnöd är mycket stor i Tyskland.

Spetsbergsfrågan

Britterna ha lagt beslag på tyska gruvor

I ett telegram från Stockholm förra veckan frågas, om brittisk malm, som tagits på Spetsbergen och skeppats genom Norge till svenska fabriker, skall användas för tillverkning av åkerbruksmaskiner för Ryssland.

Brittiska trupper ha lagt beslag på tyska gruvor på Spetsbergen. Sverige har länge haft tillåtelse från Norge, att använda hamnstaden Narvik som järnvägsstation för sin import från Spetsbergen, och Sverige har kul nog att göra det oberoende av Tyskland. Sverige har även vattenkraft.

Uppgives att Henry Ford ämnar bygga en stor fabrik i Sverige för att färdiga den tyska och övriga europeiska handeln.

MEDELANDEN FRÅN OCH OM DE SKANDINAVISKA LÄNDERNA

Per telegraf

Stockholmskorrespondenten Bassett Digby sände häromdagen följande telegram: De hotande utvecklingarna i östra Europa stärka den svenska folkmeningen emot bolsjevik.

Det har länge varit i medvetandet att för mycket efteråtänhet vidfats mot bolsjevik i Sverige. Deras organ Politiken har blivit alltmera djärv i sina uppmaningar till revolution och dess upprop till armén att göra myteri. Svenska Dagbladet förklarar att tydliga spår ha funnits efter stora penningsummor, som utkastats för att åstadkomma missbelägenhet och myteri inom den svenska armén.

Detta är ej att förväxla med socialismen. Hjalmar Branting har genom Socialdemokraten energiskt bekämpat bolsjevismen och bevarat socialisters lojalitet till nationen. Bolsjevikerna (ungsocialisterna) vinna emellertid ständigt nya anhängare bland unga och omogna soldater och industriarbetare. Om bolsjevik får överhanden i Österrike-Ungern, befara socialisterna här att segern skall inverka hotande på Skandinavien. Varje ångare, som anländer från Petrograd, medför ett stort antal av Lenines agenter, försedda med diplomatiska pass, tillförsäkrade dem personlig förtärsrätt, berättigande dem till ett bagage undersökt och stanna så länge de vilja. Lenine översvämmar de skandinaviska länderna med propagandakapital. Politikens redaktör uppmannar den svenska befolkningen till att upptaga den bittra kampen för ett internationellt klasskrig. Han säger att president Wilsons syften äro desamma som kejsar Wilhelms.

(Detta meddelande bör som det mesta mr Digby skriver tagas med försiktighet. — Red.)

Ett telegram från Kristiania återger ett rykte att kejsar Wilhelm ligger i underhandlingar om inköp av en lantegendom i närheten av Molde.

Ett telegram från Stockholm uppgör efter en norsk tidning att ett östtyskt Hefers krigsbolag nyligen förfärat sig hos åtskilliga norska försäkringsbolag om de vore villiga att övertaga bolaget av den stora livförsäkring, som kejsar Karl upptagit, intet av de norska bolagen ville åtaga sig den risken.

Ett telegram från Helsingfors till "Berlingske Tidende" i Köpenhamn säger att finska rgeringen ämnar använda 90 mill. rubel (mark?) till kust- och sjöförsvaret genom att bygga fästningar på Björkö, vid Styrund, Hogland, och på Hangö.

Avmobiliseringen

211,358 namn stå på Canadas förlust-listor

Tvångsutskrivningen slut

Inga mer soldater komma att utskrivas i Canada, och alla ansökningar om befrielse falla av sig själva. Man håller på att utarbete en plan för att avmobilisera trupperna.

Med deserterare kommer ingen mildhet att visas, utan skola de utan härbidighet ställas inför Pontius Pilatus, när de infångas. Man tror, att det finnes mellan tjugo och trettio tusen deserterare i landet.

211,358 namn stå på de canadensiska förlustlistorna. 34,877 man ha stupat, 15,457 ha dött av sår eller sjukdom och 8,425 saknas eller äro krigsfångar.

Crothers avgår

Senator Robertson blir arbetsminister

Hon. T. W. Crothers, Canadas arbetsminister avgick i torsdags från denna post, som han hållit sedan 1911. Till hans efterträdare har utsatts senator G. D. Robertson, minister utan portfölj. Mr. Crothers har under de senaste årens många arbetstidvinter visat sig vara totalt omöjlig som arbetsminister. Senator Robertson, som till yrket är telegrafist, har visat mera förståelse för arbetarrörelsen och framhålls av Sir Robert Borden som den ende och verkliga arbetarrepresentanten i unionregeringen. Arbetarna i Canada erkänna honom emellertid icke som sin representant.

ADLER AVLEDEN

Österrikiske utrikesministern Adler har avlidit, enligt telegram från Wien i tisdags.

ETT NYTT LÅN

Andrew Bonar Law framlade i tisdags i det brittiska underhuset en proposition om ett nytt lån på 700,000,000 pund.

REPUBLICANSK MAJORITET

Valet i Förenta Staterna i tisdags f. v. resulterade i att republikanerna fingo 49 och demokraterna 47 platser i senaten.

BOLSJEVIKER I FINLAND

Enligt telegram från Helsingfors till Stockholm av igår, har 8,000 bolsjevik, som marscherat mot Finland, anlänt till trakten av Viborg.

BALLIN DÖD

Albert Ballin, generaldirektör för Hamburg-American Steamship Company, avled plötsligt i lördags i Berlin.

TROTZKY AVGAR

Leon Trotzky, krigsminister i den ryska bolsjevikregeringen, har avgått, enligt ett telegram från Helsingfors i lördags. M. Skharsky skall efterträda honom.

NORTHCLIFFE AVGAR

Lord Northcliffe har avgått som minister of Propaganda, meddelades i tisdags från London. Lord Northcliffe har hållit denna post sedan början av 1917.

EN NY REPUBLIK

Den checko-slovakiska republiken blev förra veckan verklighet vid en konferens av checko-slovakiska ledare i Geneve. Dr. Karl Kramarz, som suttit flere år i fängelse för förträderi, blev vald till republikens förste president.

Hädangången veteran

Dr. Gustav Peters har slutat sina dagar i en ålder av nära 87 år.

Häromdagen avled i Rockford, Ill.

den sista kvarlevande prästmannen av dem som för sex decennier sedan lade grunden till den Svenska lutherska kyrkan i Amerika, nämligen dr. Gustaf Peters. Han slutade sina dagar på Svenska sjukhuset i nämnda stad. Dödsorsaken kan närmast tillskrivas ålderdomssvaghet. Begravningsåtgärder på onsdagen, varvid pastor J. F. Seedoff officierade.

SENASTE SVERIGEPOST

Stor eldsvåda. — Flygolycka. — Avlidet tidningsman.

— Vid 11-tiden häromdagen utbröt eld i en del ristugghög vid stälverket i österby bruk. Till följd av den starka vinden spred sig elden hastigt mot kolupplagen, och även de stora nyanläggningarna samt den gamla masugnen voro starkt hotade. Elden, som varsnades i ett av de stora kolhusen vid masugnen av en arbetare, torde ha uppstått genom kortslutning. Ett par ögonblick efter det en arbetare upptäckt en liten blå låga i kolen slog en väldig eldplara upp och genombrot taket. Elden fattade därefter i det stora upplaget av stubbrån.

le, som låg strax invid. Allt detta bildade snart ett väldigt eldhav av cirka 150 meters räckvidd. Skadorna beräknas till en halv miljon.

— En flygolycka inträffade häromdagen vid Malmått. Löjtnant N. F. Rodén hade gått upp för en övningsflygning i den s. k. Lilla jagaren. Denna maskin är enstetig, och löjtnant R. var således ensam ombord. Olyckan inträffade då han efter fullbordad flygning skulle landa på flygfältet. Helt oförmodat inträffade motorstopp, då ekipaget befann sig endast 20 a 30 meter över marken. Den relativt ringa höjden och framför allt den otillräckliga styrkraften gjorde det omöjligt för flygaren att svänga maskinen in på landningsfältet. Den krossades mot marken jäms med förarens sän, så att endast stjärten blev oskadad. Löjtnant R. själv undslapp som genom ett under med endast ett par relativt lindriga skador i ansiktet.

— Spanske chargé d'affaires har på sin regeringens vägnar uppsagt den mellan Sverige och Spanien gällande handelskonventionen, så att traktatets giltighet kommer att upphöra den 20 September 1919.

— Häromdagen avled i Stockholm den som författare, tidningsman och politiker bekante redaktören Richard Gustafsson i en ålder av 78 år.

FORBUJEN SVENSK TIDSKRIFT

"Swedish Export", en tidskrift på engelska språket, som utgives i Stockholm, Sverige, av Svenska Exportförbundet har blivit förbjuden av censuren i Canada. Anledningen till detta förbud känna vi ej, men gissningsvis kan man antaga, att tyska firmor annonserat i tidskriften. Konung Gustaf står som hedersledamot och kronprins Gustaf Adolf som hederspresident i Svenska Exportförbundet. Direktör Erik Nylander är tidskriftens redaktör. Många exemplar låga förut ha sånts till Canada. Om man inprepar ett exemplar, kan man bestraffas med fem års fängelse och \$5,000 böter.

Revolution i Tyskland

Tysklands soldater och arbetare lyckas genomföra en nära nog blodlös revolution under världskrigets sista dagar

Kejsar Wilhelm abdikerar och flyr med familj till Holland

ALLA TYSKA KUNGAR ÄRO NU UTAN TRON. REPUBLIK HAR FÖRKLARATS I BAJERN, SACHSEN OCH I VURTEMBERG

Den röda flaggan svajar över kejsarliga slottet i Berlin

Kejsar Karl av Österrike-Ungern abdikerar

I snabba och låta kolonner marscherade världshändelserna i dessa dagar, och att Tyskland får en konstitutionell församling, som skall bestämma den framtida regeringsformen för Tyskland och de nationer, som önska komma med i det tyska riket.

Kejsar Wilhelm underskrev abdikationshandlingen i det militära tyska huvudkvarteret i lördags morn i närvaro av kronprinsen och fältmarskalk von Hindenburg. Kort därefter underskrev även kronprinsen abdikationsbrevet och avsåg sig arvsrätten till den tyska kronan.

Det uppgives, att även konung Ludvig av Bayern och kung Frederik August av Sachsen abdikar.

Innan kejsaren satte sitt namn under Scheidemanns, socialistisk medlem

der, och han ämnar framlägga ett lagförslag, att allmän rösträtt införas, och att Tyskland får en konstitutionell församling, som skall bestämma den framtida regeringsformen för Tyskland och de nationer, som önska komma med i det tyska riket.

Kejsar Wilhelm underskrev abdikationshandlingen i det militära tyska huvudkvarteret i lördags morn i närvaro av kronprinsen och fältmarskalk von Hindenburg. Kort därefter underskrev även kronprinsen abdikationsbrevet och avsåg sig arvsrätten till den tyska kronan.

Det uppgives, att även konung Ludvig av Bayern och kung Frederik August av Sachsen abdikar.

Innan kejsaren satte sitt namn under Scheidemanns, socialistisk medlem

DE LEDANDE TYSKA SOCIALISTERNA

Överst till vänster, Scheidemann; överst till höger, Maximilian Harden; nederst till vänster, Friedrich Ebert; nederst till höger, dr Karl Liebknecht

nederlagen och bundsförvärnarnas uppgivelse. Myndigheterna ha på kvacksalvarvis sökt bota det onda med halvmejsurer och slogt som en sista utväg in på fredsdiskussionen med president Wilson. Den revolutionära rörelsen bröt emellertid egentligen icke ut förrän president Wilson visat Tyskland till general Foch för villkor för vapenvila. Att döma av de rent av kaotiska nyhetsmeddelandena från Tyskland var det flottans män som först revolterade. I Kiel exempelvis togo flottisterna själva hand om fartygen och sänkte till och med ett fartyg tvärs över kanalen för att hindra flottan att gå ut. Möjligt är att den revolutionära rörelsen, som säkert och snabbt spred sig över hela landet, från början var avsedd endast att tvinga regeringen att antaga de allierades villkor för vapenvila. Men när elden en gång kommit lös, stod dess spridande icke att hindra, och inom några dagar var den tyska revolutionen ett fullbordat faktum.

Kejsaren abdikerar

Socialisterna begärde redan förra veckan att kejsar Wilhelm skulle abdikerar, men han vägrade då. I lördags utfärdade emellertid den tyske rikskanslären, prins Maximilian följande dekret:

Kejsaren och konungen har beslutat att fransäga sig tronen. Rikskanslären kommer att kvarstå i sin ställning, tills frågan om kejsarens tronavsägelse och etablerandet av en ny regent blivit ordnad. Till ny regent ämnar icke riksdagsman Friedrich Ebert (socialist) som kans-

der dokumentet, mottog han ett brev av den nya tyska regeringen. Kejsaren läste brevet och förfarades över dess innehåll. Strax därefter undertecknade han dokumentet. Han var djupt rörd och sade: "Det är kanske till Tysklands bästa."

Junkrarna fly till Holland

Den tyska kejsaren har enligt telegram från Haag anlänt till Maastricht, Holland, och har begivt sig till staden Delsteeg nära Utrecht, där han ämnar uppehålla sig i Middachten slott. Han går under namnet greve Wilhelm Hohenzollern. Kejsarens ledsagare är kejsarinnan, kronprinsen, Hindenburg och nära nog hela tyska generalstabens. De automobilier förde flyktigen över gränsen. Det talas om att internerna hela sällskapet. Ett rykte vill veta, att kronprinsen blivit skjuten, men detta har ännu icke blivit bekräftat.

I ententeländerna har man börjat spekulera över möjligheten att ställa kejsaren inför domstol och döma honom för massmord.

Ett nytt Tyskland

Som genom ett trollslag har ett nytt Tyskland blivit fött. Kejsar Wilhelm, som i många år styr landets med järnhand, är idag en handfärdig furste utan tron. Hans stora dröm om världsherraväld har fallit i spillo. Hela det militaristiska styret har sopats bort, och det har efterföljts av en kombination av socialdemokrater och arbetar- och soldatråd, som nu styr det tyska riket. Sachsen, Würt-

DE ALLIERADE GENERALERNA

I mitten general Foch; överst till vänster, general Pershing; överst till höger, general Pétain; nederst till vänster, general Diaz; nederst till höger, general Haig.

(Forts. å sid. 5.)